

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku

Član 1

U Zakonu o parničnom postupku („Službeni list RCG“, br. 22/04, 28/05, 76/06, „Službeni list CG“, br. 73/10, 47/15, 48/15, 51/17 i 75/17), poslije člana 127 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 127a

Dostavljanje fizičkim licima vrši se na adresi navedenoj u tužbi, odnosno na adresi prebivališta ili boravišta upisanoj kod organa uprave nadležnog za vođenje evidencije o adresi prebivališta i boravišta.”

Član 2

Poslije člana 135 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 135a

Ako se lice kojem se pismeno treba dostaviti ne zatekne u svom stanu, dostava se vrši predajom pismena nekome od njegovih odraslih članova domaćinstva koji je dužan da primi pismeno, a ako se oni ne zateknu u stanu, pismeno će se predati susjedu, ako on na to pristane. Time se dostava smatra izvršenom.

Ako se dostava vrši na radnom mjestu licu kome se pismeno ima dostaviti, a to lice se tu ne zatekne, dostava se može izvršiti licu koje se zatekne u kancelariji, ako ono pristane da primi pismeno.

Predaja pismena drugom licu nije dopuštena, ako to lice učestvuje u parnici kao protivnik lica kome se dostava ima izvršiti.

Lica kojima se prema odredbama ovog člana dostava treba izvršiti, umjesto licima kojima se pismena trebaju dostaviti, dužna su pismeno predati tom licu.“

Član 3

Član 136 mijenja se i glasi:

“Tužba, odgovor na tužbu, poziv za ročište, platni nalog, presuda i rješenje protiv kojih je dozvoljena posebna žalba, pravni lijek, dostaviće se lično stranci, odnosno njenom zakonskom zastupniku, odnosno punomoćniku. Ostala pismena dostaviće se lično kad je to ovim zakonom izričito određeno ili kad sud smatra da je zbog priloženih isprava u izvorniku ili iz kog drugog razloga potrebna veća opreznost.

Ako se lice kome se pismeno mora lično dostaviti ne zatekne tamo gdje dostavljanje treba da se izvrši, pod uslovom da je adresa tačna, dostavljač će mu ostaviti u poštanskom sandučetu ili na drugom vidnom mjestu obavještenje da pismeno može preuzeti u sudu u roku od 30 dana od dana ostavljanja obavještenja.

U slučaju iz stava 2 ovog člana, pismeno se ističe na oglasnoj tabli suda.

Po proteku roka iz stava 2 ovog člana, smatra se da je dostavljanje izvršeno.

Obavještenje iz stava 2 ovog člana sadrži: ime i prezime lica kome je pokušano dostavljanje, poslovnu oznaku predmeta na koji se odnosi pismeno, svojstvo u postupku, datum i čas kada je pokušano dostavljanje, adresu na kojoj je pokušano dostavljanje, naznaku da pismeno može da preuzme u sudu u roku od 30 dana, naziv

i adresu suda, da će pismeno biti istaknuto na oglasnoj tabli suda, kao i da će se po proteku ovog roka smatrati da je dostavljanje izvršeno.

Ako pismeno iz stava 1 ovog člana treba dostaviti državnim organima i pravnim licima, dostavljanje se vrši po odredbama člana 128.“

Član 4

Čl. 137, 139 i 141 brišu se.

Član 5

Poslije člana 141 dodaje se novi član koji glasi:

„UTVRĐIVANJE ADRESE

Član 141a

Stranka je dužna da saopšti sudu adresu protivne stranke kojoj pismeno treba lično dostaviti.

Ako sud nije u mogućnosti da uruči pismeno na saopštenoj adresi iz stava 1 ovog člana, po službenoj dužnosti će pribaviti od nadležnog organa adresu prebivališta i boravišta stranke kojoj pismeno treba lično dostaviti i izvršiće dostavljanje na pribavljenoj adresi, u skladu sa odredbama ovog zakona.

Nadležni organ je dužan stranci koja ima pravni interes da saopšti adresu lica kome treba izvršiti dostavljanje. Pravni interes dokazuje se potvrdom suda o podnošenju tužbe ili o postojanju parnice.”

Član 6

Član 145 briše se.

Član 7

Poslije člana 508 dodaje se novi dio koji glasi:

DIO ČETVRTI A POSEBNE ODREDBE O OSTVARIVANJU PRAVOSUDNE SARADNJE U EVROPSKOJ UNIJI

GLAVA TRIDESET TREĆA

Dostavljanje prema Uredbi (EU) broj 1393/2007 Evropskog parlamenta i Vijeća od 13. decembra 2007. godine o dostavi sudskih i vansudskih pismena u građanskim i privrednim stvarima u državama članicama (u daljem tekstu: Uredba 1393/2007)

Član 508a

Za slanje sudskih ili vansudskih pismena u drugu državu članicu Evropske unije (u daljem tekstu: država članica), u smislu člana 2 stav 1 Uredbe 1393/2007, nadležni su:

- za sudska pismena, sud koji vodi postupak u kojem treba da se izvrši dostavljanje pismena;
- za pismena javnih izvršitelja, javni izvršitelj koji vodi postupak u kojem treba da se izvrši dostavljanje pismena;

- za pismena notara, notar koji vodi postupak u kojem treba da se izvrši dostavljanje pismena;
- za pismena koja su potvrdili ili izdali notari, osnovni sud na čijem se području nalazi službeno sjedište notara;
- za vansudska pismena osnovni sud na čijem području ima prebivalište ili boravište, odnosno sjedište lica kojem treba da se izvrši dostavljanje pismena u drugu državu članicu;

Za prijem i dostavljanje sudskih ili vansudskih pismena iz druge države članice, u smislu člana 2 stav 2 Uredbe 1393/2007, nadležan je osnovni sud na čijem području treba da se izvrši dostavljanje pismena.

Član 508b

Centralni organ u Crnoj Gori, u smislu člana 3 Uredbe 1393/2007, je ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa (u daljem tekstu: ministarstvo).

Član 508v

Dostavljanje pismena koje treba izvršiti u Crnoj Gori, u smislu člana 13 Uredbe 1393/2007, dozvoljeno je samo ako je primalac kojem se vrši dostavljanje pismena državljanin države članice iz koje je pismo poslato.

Član 508g

Dostavljanje pismena, u smislu člana 14 Uredbe 1393/2007, dokazuje se povratnicom ili drugom sličnom potvrdom o prijemu pismena.

Član 508d

Pismo koje treba da se dostavi u Crnoj Gori, u smislu člana 7 stav 1 Uredbe 1393/2007, može se dostaviti i preporučenom pošiljkom s povratnicom.

Član 508đ

Dostavljanje sudskog pismena, u smislu člana 15 Uredbe 1393/2007, izvršiće se u Crnoj Gori samo u slučaju ako je pošiljalac tog pismena stranka u postupku pred sudom države članice iz koje potiče pismo.

GLAVA TRIDESET ČETVRTA

Izvođenje dokaza prema Uredbi (EZ) broj 1206/2001 Evropskog parlamenta i Vijeća od 28. maja 2001. godine o saradnji između sudova država članica u pogledu izvođenja dokaza u građanskim i privrednim stvarima (u daljem tekstu: Uredba 1206/2001)

Član 508e

Kad izvođenje dokaza treba da se izvrši prema Uredbi 1206/2001, sud može:

- 1) zatražiti izvođenje dokaza od nadležnog suda u drugoj državi članici, ili
- 2) zatražiti dozvolu za neposredno izvođenje dokaza u drugoj državi članici, u skladu sa pretpostavkama iz člana 17 Uredbe 1206/2001.

Član 508ž

Sudija pojedinac, odnosno sudsko vijeće nadležnog suda Crne Gore koje zahtijeva izvođenje dokaza može, u slučajevima na koje se primjenjuje Uredba

1206/2001 i u skladu sa tom Uredbom, učestvovati u izvođenju dokaza pred zamoljenim sudom druge države članice.

Stranke, njihovi zastupnici i vještaci mogu, u slučajevima na koje se primjenjuje Uredba 1206/2001 i u skladu sa tom Uredbom, da prisustvuju izvođenju dokaza pred zamoljenim sudom druge države članice, na način na koji bi u postupku pred crnogorskim sudom mogli da učestvuju u izvođenju dokaza.

Sudija pojedinac, odnosno sudsko vijeće nadležnog suda Crne Gore mogu neposredno izvoditi dokaze u drugoj državi članici, u skladu sa članom 17 Uredbe 1206/2001.

Član 508z

Za izvođenje dokaza u Crnoj Gori, kao zamoljeni sud, u smislu člana 2 stav 1 Uredbe 1206/2001, nadležan je osnovni sud na čijem području treba da se izvede dokaz.

Član 508i

Zamolnica za izvođenje dokaza, kao i obavještenje iz druge države članice moraju biti sastavljeni na crnogorskom jeziku ili uz njih mora biti priložen prevod na crnogorski jezik izvršen od strane ovlaštenog tumača jedne od država članica.

Član 508j

Centralni organ u Crnoj Gori, u smislu člana 3 Uredbe 1206/2001, je ministarstvo.

GLAVA TRIDESET PETA

Evropski postupak za sporove male vrijednosti prema Uredbi (EU) broj 861/2007 Evropskog parlamenta i Vijeća od 11. jula 2007. godine o uvođenju evropskog postupka za sporove male vrijednosti (u daljem tekstu: Uredba broj 861/2007)

Član 508k

Za suđenje u evropskom postupku za sporove male vrijednosti nadležan je osnovni sud, odnosno Privredni sud Crne Gore.

Član 508l

Obrasci, u smislu Uredbe 861/2007, pravni lijekovi, predlozi i saopštenja koja se daju van rasprave, podnose se pisano (podnesci). Smatra se da pisanu formu ispunjavaju i podnesci upućeni telegramom, telefaksom i elektronskom poštom, u skladu sa zakonom kojim se uređuje elektronska uprava.

Član 508lj

U slučaju iz člana 4 stav 3 Uredbe 861/2007, na postupak koji će se voditi neće se primjenjivati odredbe Uredbe 861/2007, već će se postupak nastaviti prema odredbama ovog zakona.

Član 508m

Sud će odbaciti protivtužbu koja nije podnesena u skladu sa Uredbom 861/2007, osim u slučaju iz člana 5 stav 7 Uredbe 861/2007.

U slučaju iz člana 5 stav 7 Uredbe 861/2007, na postupak koji će se voditi povodom tužbe i protivtužbe neće se primjenjivati odredbe Uredbe 861/2007, već će se postupak nastaviti prema odredbama ovog zakona.

Član 508n

Dostavljanje obavještenja o odbijanju prijema pismena, u smislu člana 6 stav 3 Uredbe 861/2007, vrši se u roku od osam dana.

Primalac će se poučiti o posljedicama propuštanja roka iz stava 1 ovog člana.

Član 508nj

Presuda donesena u evropskom postupku za sporove male vrijednosti se ne objavljuje.

Član 508o

Protiv presude donesene u evropskom postupku za sporove male vrijednosti dozvoljena je žalba u skladu sa odredbama ovog zakona kojima se uređuje žalba u sporovima male vrijednosti.

Član 508p

Za odlučivanje po zahtjevu za preispitivanje odluke donesene u evropskom postupku za sporove male vrijednosti, u smislu člana 18 Uredbe 861/2007, nadležan je sud koji je donio tu odluku.

Po zahtjevu iz stava 1 ovog člana sud odlučuje rješenjem.

Ako utvrdi da je zahtjev iz stava 1 ovog člana osnovan, sud će ukinuti odluku na koju se odnosi taj zahtjev i odrediti ponavljanje postupka.

Član 508r

Žalba protiv presude donesene u Crnoj Gori u evropskom postupku za sporove male vrijednosti, ne odlaže izvršenje te presude.

Član 508s

Potvrdu iz člana 20 stav 2 Uredbe 861/2007 izdaje sud koji je donio presudu za koju se izdaje potvrda.

Sud će na predlog stranke, odnosno učesnika ili trećeg lica ili po službenoj dužnosti rješenjem ukinuti neosnovanu potvrdu o izvršnosti u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje postupak izvršenja i obezbjeđenja, a koje uređuju potvrdu izvršnosti.

GLAVA TRIDESET ŠESTA

Evropski platni nalog prema Uredbi (EU) broj 1896/2006 Evropskog parlamenta i Vijeća od 12. decembra 2006. godine o uvođenju postupka za evropski platni nalog (u daljem tekstu: Uredba broj 1896/2006)

Član 508t

Za odlučivanje po zahtjevu za izdavanje evropskog platnog naloga nadležan je osnovni sud, odnosno Privredni sud Crne Gore.

Za izdavanje potvrde izvršnosti evropskog platnog naloga nadležan je sud koji je izdao taj nalog.

Član 508ć

Zahtjev za izdavanje evropskog platnog naloga, prigovor protiv evropskog platnog naloga, zahtjev za preispitivanje evropskog platnog naloga u vanrednim slučajevima, kao i drugi predlozi i saopštenja podnose se pisano (podnesci). Smatra se da pisanu formu ispunjavaju i podnesci upućeni telegramom, telefaksom i elektronskom poštom, u skladu sa zakonom kojim se uređuje elektronska uprava.

Član 508u

Ako evropski platni nalog treba da se dostavi u Crnoj Gori, dostavljanje će se izvršiti u skladu sa odredbama ovog zakona.

Ako evropski platni nalog treba da se dostavi u neku drugu državu članicu, dostavljanje će se izvršiti u skladu sa Uredbom 1393/2007 i odredbama ovog zakona kojima se uređuje dostavljanje prema toj uredbi.

Član 508f

Ako tuženi podnese prigovor protiv evropskog platnog naloga, u smislu člana 16 Uredbe 1896/2006, postupak će se nastaviti po odredbama ovog zakona kojima se uređuje postupak povodom prigovora protiv platnog naloga, ako nije drukčije propisano članom 17 Uredbe 1896/2006.

Član 508h

Zbog propuštanja roka iz člana 16 stav 2 Uredbe 1896/2006, nije dozvoljen povraćaj u pređašnje stanje.

Član 508c

Za odlučivanje po zahtjevu za preispitivanje evropskog platnog naloga iz člana 20 stav 1 Uredbe 1896/2006, nadležan je sud koji je izdao evropski platni nalog.

Po zahtjevu iz stava 1 ovog člana sud odlučuje rješenjem.

Ako utvrdi da je zahtjev iz stava 1 ovog člana osnovan, sud će ukinuti evropski platni nalog na koji se odnosi taj zahtjev i otpočeti raspravljanje o glavnoj stvari, kad takvom raspravljanju ima mjesta.

Član 8

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Odredbe čl. 1 – 6 ovog zakona primjenjivaće se nakon šest mjeseci od dana njegovog stupanja na snagu, a odredbe čl. 7 nakon pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

O B R A Z L O Ž E N J E

I USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku sadržan je u članu 16 Ustava Crne Gore, kojim je propisano da se zakonom u skladu sa Ustavom uređuje način ostvarivanja ljudskih prava i sloboda kada je to neophodno za njihovo ostvarivanje, nadležnost i postupak pred organima javne vlasti, ako je to neophodno za njihovo funkcionisanje, kao i druga pitanja od interesa za državu.

II RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Izmjene i dopune Zakona o parničnom postupku neophodno je izvršiti radi stvaranja uslova za nesmetanu primjenu uredbi Evropske unije, i to: Uredbe 32007R1393 o dostavljanju u zemljama članicama sudskih i vansudskih pismena u građanskim i privrednim stvarima, Uredbe 32001R1206 o saradnji između sudova država članica u pogledu izvođenja dokaza u građanskim i privrednim stvarima, Uredbe 32007R0861 o uvođenju evropskog postupka za sporove male vrijednosti i Uredbe 32006R1896 o uvođenju postupka za evropski platni nalog, nakon pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Uredbe Evropske unije su obavezujući zakonodavni akti koji se moraju u cjelosti primjenjivati na teritoriji svih zemalja članica Evropske unije, pa je neophodno stvoriti sve potrebne uslove za njihovu nesmetanu primjenu u Crnoj Gori nakon njenog pristupanja Evropskoj uniji.

Iz navedenih razloga, Programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji (2017-2018) i Programom rada Vlade Crne Gore za 2018. godinu, predviđeno je utvrđivanje predloga ovog zakona za IV kvartal 2018. godine.

Prilikom pripreme izmjena i dopuna ovog zakona, pored neophodnosti stvaranja uslova za nesmetanu primjenu evropske pravne tekovine nakon pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, ukazalo se za potrebnim i razmatranje odredbi o ličnom dostavljanju pismena fizičkim licima, koje predstavlja višedecenijski problem u radu sudova koji u značajnoj mjeri otežava vođenje parničnog postupka, što za posljedicu ima njegovo bespotrebno odugovlačenje i poskupljenje. Iz navedenih razloga, pristupilo se izmjeni odredbi o ličnom dostavljanju pismena fizičkim licima u parničnom postupku.

III USAGLAŠENOST SA PRAVNOM TEKOVINOM EVROPSKE UNIJE I POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM KONVENCIJAMA

Ovaj zakon je usaglašen sa Uredbom 32007R1393 o dostavljanju u zemljama članicama sudskih i vansudskih dokumenta u građanskim i privrednim stvarima, Uredbom 32001R1206 o saradnji između sudova država članica prilikom izvođenja dokaza u građanskim i privrednim stvarima, Uredbom 32007R0861 o uvođenju evropskog postupka za sporove male vrijednosti i Uredbom 32006R1896 kojom se utvrđuje postupak za izdavanje evropskog platnog naloga.

Usaglašavanje sa Uredbom 32004R0805 o uvođenju evropskog izvršnog naloga za nesporna potraživanja nije izvršeno u ovom zakonu, već u Zakonu o izvršenju i obezbjeđenju, koji uređuje materiju navedene uredbe.

IV OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

Predloženim izmjenama Zakona o parničnom postupku, čl.1 do 6, u bitnom se mijenja pozitivna pravna regulativa ličnog dostavljanja pismena fizičkim licima.

Naime, predloženim čl. 1 do 6 ovog zakona nastoji se unaprijediti lično dostavljanje pismena fizičkim licima, jer neuredna dostava sudskih pismena koja se moraju lično dostaviti fizičkim licima u praksi vrlo često predstavlja razlog za odlaganje ročišta, što za posljedicu ima neopravdano dugo trajanje parničnih postupaka i povećanje troškova postupka. Novi režim ličnog dostavljanja fizičkim licima polazi od obaveze da se, shodno propisima koji uređuju prebivalište i boravište građana, uredno prijavi svoje kretanje u zemlji, tj. promjena prebivališta ili adrese i tako omogućiti nesmetano vođenje postupaka u kojima to lice učestvuje kao stranka. Za nepostupanje po navedenim obavezama, istim propisima predviđene su novčane kazne. Imajući u vidu navedenu zakonsku obavezu, ocijenjeno je opravdanim da se lično dostavljanje sudskih pismena fizičkim licima vrši na njihovoj prijavljenoj adresi prebivališta, odnosno boravišta, te da se, u slučaju da se to lice ne zatekne na prijavljenoj adresi, koja prethodno mora biti sa sigurnošću utvrđena preko nadležnog organa uprave koji vodi evidenciju o adresi prebivališta i boravišta, istom ostavi u poštanskom sandučetu ili na drugom vidnom mjestu na toj adresi obavještenje da pismeno može preuzeti u sudu u roku od 30 dana od dana ostavljena obavještenja, s tim što će se obavještenje istaći i na oglasnoj tabli suda. Po proteku navedenog roka dostavljanje se smatra izvršenim. Posebno je važno istaći da predložena sadržina navedenog obavještenja pruža sve neophodne podatke fizičkom licu kojem je pismeno upućeno o postupku na koji se pismeno odnosi, nazivu i adresi suda, da pismeno može preuzeti u sudu u roku od 30 dana, da će pismeno biti istaknuto na oglasnoj tabli suda, te upozorenje da će se po proteku roka od 30 dana smatrati da je dostavljanje uredno izvršeno. Rok od 30 dana za preuzimanje pismena je sasvim primjeren, jer se pošlo od pretpostavke da nijedno lice neće napustiti objekat u kojem živi u vremenskom trajanju dužem od 30 dana, a da pri tom nema namjeru da promijeni svoje prebivalište, odnosno boravište, u kom slučaju je dužan da nadležnom organu prijavi tu promjenu, pa bi se dostava vršila na novoj prijavljenoj adresi, čime se, takođe, obezbjeđuje uredna dostava sudskih pismena tom licu i njegovo učešće u postupku.

Imajući u vidu da je ova novina u ličnom dostavljanju sudskih pismena fizičkim licima praćena određenim rizicima zbog neobaviještenosti građana, predložena je njena odložena primjena za 6 mjeseci nakon stupanja na snagu ovog zakona, koji period je dovoljan da se preduzmu sve odgovarajuće aktivnosti u pravcu upoznavanja građanja sa ovim rješenjem.

Sa osnovom se može očekivati da će predloženo rješenje omogućiti brže i efikasnije postupanje sudova povodom podnijetih zahtjeva za pružanje pravne zaštite.

Predloženi članovi 127a i 141a bili su neophodni zbog novog režima ličnog dostavljanja sudskih pismena fizičkim licima, dok su iz istih razloga brisani članovi 137, 139 i 141, s tim što je član 137 označen kao član 135a, radi jasnoće odredbi o dostavljanju i njihove pravilne primjene u praksi.

Odredbama člana 7 ovog zakona, na predloženi način se stvaraju svi neophodni uslovi za nesmetanu primjenu odredbi Uredbe 32007R1393 o dostavljanju u zemljama članicama sudskih i vansudskih dokumenata u građanskim i privrednim stvarima, Uredbe 32001R1206 o saradnji između sudova država članica u izvođenju dokaza u građanskim i privrednim stvarima, Uredbe 32007R0861 o uvođenju evropskog potupka za sporove male vrijednosti i Uredbe 32006R1896 o evropskom platnom nalogu, nakon pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

V PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje Zakona nijesu potrebna posebna finansijska sredstva iz Budžeta Crne Gore.

..